

Kuusamon kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelma

Kulttuuripolku

Sisällysluettelo

- 1 Taustaa
- 2 Mikä kulttuurikasvatussuunnitelma on?
- 3 Miksi kulttuurikasvatussuunnitelmaa tarvitaan?
  - 3.1. Mitä kulttuurikasvatussuunnitelma tuo oppilaille?
  - 3.2. Miten kulttuurikasvatussuunnitelma hyödyttää koulua?
  - 3.3. Miten kulttuurikasvatussuunnitelma tukee kulttuuritoimijoita ja taiteilijoita?
  - 3.4. Kulttuurista virtaa ja elinvoimaa koko kuntaan
- 4 Kuusamon kulttuurikasvatussuunnitelma
  - 4.1. Kulttuurikasvatussuunnitelman laatimisen periaatteet
  - 4.2. Toteutuksen aikataulu
  - 4.3. Seuranta
  - 4.4. Kulttuuripolku

1 Taustaa

Kulttuurikasvatussuunnitelman laatimista varten perustettiin työryhmä helmikuussa 2017. Sivistystoimenjohtaja nimesi työryhmään seuraavat jäsenet: Harri Laurila Kuusamon Näyttämö ry, Merja Danso Nilon koulu, Anne-Mari Karvonen Rukan yhtenäisen peruskoulu, Johanna Karvonen Nilonkankaan koulu ja musiikkiopiston edustaja. Työryhmän koollekutsujaksi nimettiin kulttuuritoimenjohtaja Marke Vornanen. Musiikkiopiston edustajaksi valittiin Kari Alajuuma.

Elokuussa pidettiin laajennettu kulttuurikasvatussuunnittelukokous, jossa alustajina olivat mukana Oulun lastenkulttuurikeskus Valveen edustaja tuottaja Katri Tenetz, Jaakko Moilanen Oulun yliopistosta ja Sirpa Kova Pohjois-Suomen aluehallintovirastosta. Tilaisuudessa oli monialainen joukko kuusamolaisia alan toimijoita. Tämän jälkeen aloitettiin varsinaisen suunnitelman laatiminen ja se valmistui lokakuussa.

2 Mikä kulttuurikasvatussuunnitelma on?

Kulttuurikasvatussuunnitelma on työkalu kulttuuri-, taide- ja kulttuuriperintökasvatuksen toteuttamiseen kunnassa osana opetusta. Se laaditaan ja sitä toteutetaan koulujen ja kulttuuri- ja taidealan toimijoiden yhteistyönä. Se pohjaa kunnan omaan kulttuuritarjontaan ja kulttuuriperintöön sekä lasten ja nuorten omaehtoiseen toimintaan.

Kulttuurikasvatussuunnitelma on osa opetussuunnitelmaa ja siten tekee koulujen kulttuurikasvatustyöstä tavoitteellista. Samalla se takaa kaikille oppilaille samat osallistumisen mahdollisuudet. Kulttuurikasvatus koskee kaikkea opetusta, ei vain taide- ja taitoaineita, ja nivoo yhteen eri oppiaineita. Se on luonteva osa laaja-alaisia osaamisalueita.

Kuusamon kulttuurikasvatussuunnitelma on nimeltään Kulttuuripolku.

3. Miksi kulttuurikasvatussuunnitelmaa tarvitaan?

3.1. Mitä kulttuurikasvatussuunnitelma tuo oppilaille?

- Se takaa tasa-arvoisen mahdollisuuden osallistua ja tutustua taiteeseen ja kulttuuriin.
- Se kehittää taitoja ymmärtää, arvioida ja käyttää kulttuuria ja vahvistaa kykyä lukea median ja ympäröivän maailman välittämiä viestejä.
- Se tukee kulttuuri-identiteetin kasvua ja kulttuurikompetenssin kehittymistä.
- Paikallinen lähikulttuuri ja kulttuuriperintö tulevat tutuiksi. Kulttuurikasvatus opettaa myös ymmärtämään kulttuurien moninaisuutta.
- Kulttuuri ja taide edistävät muiden aineiden oppimista tuomalla uusia tapoja ja menetelmiä.
- Kulttuuri ja taide lisäävät kouluviihtyvyyttä, tarjoavat onnistumisen kokemuksia ja vahvistavat luovuutta ja itsetuntoa.

- Kulttuuri ja taide tarjoavat keinoja itseilmaisuun ja asioiden käsittelyyn.
- Nuorten osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuudet lisääntyvät, koska nuoria tullaan kutsumaan mukaan keväällä suunnittelutyöhön. Lisäksi nuoret antavat säännöllisesti palautetta.

3.2.Miten kulttuurikasvatussuunnitelma tarjoaa kouluille?

- Kulttuurikasvatussuunnitelma mainitaan uusissa, syksyllä 2016 käyttöön otetuissa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa työkaluna, joka tarjoaa monia mahdollisuuksia opetussuunnitelman tavoitteiden toteuttamiseen.
- Vakiinnuttaa kulttuuri- ja taidesisältöjä koulun arkeen.
- Tekee kulttuurikasvatuksesta koordinoitua ja ennakoitavaa.
- Helpottaa opettajan työtä, koska sisältö ei riipu yksittäisen opettajan tai koulun kiinnostuksesta tai taloudellisista mahdollisuuksista.
- Perustuu paikallisten opetus- ja kulttuuritoimijoiden yhteistyöhön, joten se tarjoaa valmiita verkostoja monialaisten oppimiskokonaisuuksien rakentamiseen sekä laaja-alaisen osaamisalueiden ja ilmiölähtöisen oppimisen toteuttamiseen.
- Kehittää yhteisöllisyyttä ja suvaitsevaisuutta muita kohtaan.

3.3. Miten kulttuurikasvatussuunnitelma tukee kulttuuritoimijoita ja taiteilijoita?

- Auttaa lapsille ja nuorille suunnatun tarjonnan kehittämisessä ja koulujen tarpeiden huomioimisessa.
- Lisää kulttuuripalveluiden kävijämääriä ja laajentaa yleisöpohjaa.
- Kasvattaa tulevaisuuden kulttuuri- ja taideyleisöä.
- Työllistää taiteilijoita.
- Edistää kulttuuritoimijoiden yhteistyötä ja verkostoitumista sekä poikkihallinnollista yhteistyötä kunnan sisällä.

3.4. Mitä kulttuurikasvatussuunnitelma tuo kaupungille?

- Kulttuurikasvatussuunnitelma tuo esiin oman alueen kulttuuriset erityispiirteet, mikä tukee paikallisia alan toimijoita sekä juurruttaa asukkaita asuinympäristöönsä.
- Kulttuuri on kunnalle tärkeä vetovoima- ja imagotekijä.
- Kulttuuri tuo elinvoimaa koko kuntaan.

4. Kuusamon kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelma

4.1. Kulttuurikasvatussuunnitelman laatimisen periaatteet

Kuusamon kaupungin kulttuurisuunnitelma laadittiin kokoamalla yhteen kaupungin kulttuurikohteita. Eri taiteen lajit pyrittiin ottamaan huomioon mahdollisimman hyvin. Mukana on oman alueen taide- ja kulttuurilaitoksia, kulttuurikohteita ja tapahtumia.

Kulttuurilaitoksista mukana ovat aluksi kirjasto, kotiseutumuseo, Kaamosgalleria ja Hannu Hautalan luontokuvakeskus. Tapahtumista mukana ovat Nature Photo -festivaali, Dokkino

–elokuvatapahtuma sekä Kuusamotalon tapahtumat. Esityksiä ja tapahtumia voidaan järjestää myös muissa tarkoitukseen sopivissa tiloissa, kuten kouluissa.

Kohteiden kokoamisen jälkeen laadittiin eräänlainen minimi-tavoite kullekin luokka-asteelle. Todettiin, että kulttuuritapahtumissa voi käydä useamminkin, kuin mitä suunnitelmassa esitetään ja osalla kulttuuritoimijoista on runsaasti eri luokka-asteille sopivaa ohjelmaa. Esimerkiksi kirjastolla on ennestään paljon tarjontaa eri luokka-asteille ja Suomen Kulttuurirahaston Taidetestaajat –projekti täydentää oppilaille tarjottavaa kulttuuritarjontaa.

Kuusamon kulttuurikasvatussuunnitelma on suunnattu esikoululaisille sekä ala- ja yläkoulun oppilaille.

Periaatteena on, että kulttuurikasvatussuunnitelmaan kuuluvat kohteet voidaan tarjota oppilaille veloitusetta. Tämä tarkoittaa sitä, että kunta voisi kustantaa oppilaille mahdollisesti aiheutuvia matkakuluja ja joitakin oppilaille järjestettäviä esityksiä tai mahdollisia pääsymaksuja.

Vierailut eri kohteissa tapahtuvat koulun työpäivän aikana ja tarkoitus on, että ne tukevat mahdollisimman hyvin koulujen opetussuunnitelmaa.

Tässä käsillä oleva ohjelma on yksi esimerkki, miten kulttuurikasvatusta voi koulujen kanssa toteuttaa. Suunnitelmaa päivitetään sopivin väliajoin, esimerkiksi kahden vuoden välein.

4.2. Aikataulu

Tätä suunnitelmaa aletaan toteuttaa syksystä 2018 alkaen, kun uudet luokka-asteet aloittavat syyskauden. Kevät 2018 käytetään valmisteluun, suunnitelman hienosäätöön ja syksyn tapahtumien järjestelyiden hoitamiseen. Keväällä mukaan suunnittelutyöhön pyydetään myös eri-ikäisiä nuoria.

4.3. Seuranta

Koulupiirit nimeävät yhteyshenkilön, joka tiedottaa tapahtumista ja on linkkinä tapahtuman järjestäjiin.

Kouluilta kerätään säännöllisesti palautetta tapahtumien onnistumisesta. Työryhmä kokoontuu kauden alussa ja lopussa pohtimaan saamaansa palautetta ja kehittää suunnitelmaa tarpeen mukaan huomioiden myös toimintaympäristössä ja kulttuurissa tapahtuneet muutokset.

4.4. Kuusamon kulttuuripolku

Esikoulu

Vierailu kotiseutumuseossa. Opastettu kierros, jossa tuodaan esille lapsia kiinnostavaa sisältöä: esineitä ja historiaa.

1.luokat

Vierailu kirjastossa. Viimeistään nyt hankitaan oma kirjastokortti ja opetellaan huolehtimaan omista lainoista ja kirjastokortista. Opetellaan käyttämään kirjastoa, tutustutaan tiloihin, kokoelmiin ja kirjastossa asioimiseen.

2.luokat

Lastenkonsertti Kuusamotalossa. Esitykset vaihtelevat vuosittain.

3.luokat

Teatteriesitys. Esitykset vaihtelevat vuosittain.

4.luokat

Nature Photo –luontokuvafestivaali. Lapsille suunnattu esitys Kuusamotalossa tai Kuusamo-opistossa. Esitykset vaihtelevat vuosittain.

5.luokat

Kirjasto. Harjoitellaan tiedonhakua kirjaston aineistotietokannasta. Opettaja voi suunnitella yhdessä kirjastonhoitajan kanssa sopivia tehtäviä.

6.luokat

Teatteriesitys. Esitykset vaihtelevat vuosittain.

7.luokat

Hannu Hautalan luontokuvakeskus. Opastettu kierros, jossa tutustutaan Hannu Hautalan tuotantoon ja luontokuvakeskuksen näyttelyihin.

8.luokat

Kaamosgalleria. Opastettu kierros, jossa tutustutaan gallerian toimintaan, taiteilijoihin ja heidän luomiensa teosten taustoihin ja tekniikkaan.

9.luokat

Dokkino-dokumenttielokuva Kuusamotalossa. Teemat vaihtelevat vuosittain.